

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Επιστήμες Αγωγής»

έτος εισαγωγής 2023-2024

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

«Η Παιδαγωγική ως επιστήμη και πράξη σε σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης»

(Α' ειδίκευση)

Άξονας Ι

Η εξεταστέα ύλη περιλαμβάνει τα παρακάτω ζητήματα με βάση τη συγκεκριμένη θεματική περιοχή και προτείνεται μία ενδεικτική βιβλιογραφία

Θεματική Περιοχή: «Συγκριτική Παιδαγωγική-Επάγγελμα Εκπαιδευτικού»

- Συγκριτική Παιδαγωγική: σύγχρονες τάσεις και ζητήματα στα εκπαιδευτικά συστήματα και την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στον σύγχρονο κόσμο
- Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως 'Ετεροπαιδαγωγική' και ο ρόλος του σχολείου και του/της εκπαιδευτικού στον 21^ο αιώνα
- Θέματα Κρίσης στην Εκπαίδευση: προκλήσεις και μεταβάσεις
- Κοινωνικοποίηση και Πολιτική Κοινωνικοποίηση του 'ανθρώπου-πολίτη' και ο ρόλος του σχολείου και του/της εκπαιδευτικού
- Σύγχρονες τάσεις και απαιτήσεις για την εκπαίδευση στον 21ο αιώνα. Επαναπροσδιορισμός του περιεχομένου της εκπαίδευσης.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

1. Apple M. *Εξουσία, Πολιτική και Πρακτική στην Κριτική Εκπαίδευση*, Αθήνα, Εκδ Σιδέρη, 2022
2. Καζαμίας, Α. *Ο Σωκράτης και η ανθρωπιστική παιδεία στη νεωτερικότητα. Κρίση παιδείας και δημοκρατίας*. Αθήνα, Ίων 2021
3. Καλογιαννάκη, Π. Homo Politicus: Homo Comparativus? Σκέψεις για την έννοια του πολίτη σήμερα από τη σκοπιά της Συγκριτικής Παιδαγωγικής. *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, 2004 2 (127-139)
4. Καλογιαννάκη, Π. *Παραδείγματα Συγκριτικής Παιδαγωγικής. Μελέτες και προβληματισμοί στον 19^ο, 20^ο και 21^ο αιώνα*. Αθήνα, Διάδραση, 2018.
5. Καλογιαννάκη, Π. (Επιμέλεια / Guest Editor). *Εκπαίδευση και κοινωνία στον 21ο αιώνα. Οι προκλήσεις για την παιδαγωγική και τη μάθηση/ Education and Society in 21st century The challenges for pedagogy and learning. Επιστήμες Αγωγής. Θεματικό Τεύχος. Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ – ΕΔΙΑΜΜΕ, 2020.*
6. Καλογιαννάκη Π. *Εκπαίδευση και Κοινωνία. Μια Ετεροπαιδαγωγική Διαχρονική Προσέγγιση*. Αθήνα, Εκδόσεις Διάδραση, 2021

7. Καλογιαννάκη Π. -Καρράς Κ.-C. Wolhuter-T.-H. Chiang- M. Tendo- Δ. Κοντογιάννη, (επιμ.), Συλλογικό έργο: *Κρίση στην Εκπαίδευση, Σύγχρονες Τάσεις και Ζητήματα*, HMStudies & Publishing, 2015.
8. Η Εκπαίδευση των Εκπαιδευτικών στον σύγχρονο κόσμο, (επιμ. Κ. Καρράς), Αθήνα, Gutenberg, 2021.

Άξονας II

Η εξεταστέα ύλη της ειδίκευσης στον άξονα: «**Έμφυλη ιστορία της εκπαίδευσης**» οργανώνεται στις ακόλουθες θεματικές, τις οποίες οι υποψήφιοι/ υποψήφίες θα μελετήσουν με βάση την προτεινόμενη ενδεικτική βιβλιογραφία :

Θεματική Περιοχή: «Έμφυλη ιστορία της εκπαίδευσης»

- Σύγχρονες τάσεις στην έμφυλη ιστορική προσέγγιση της εκπαίδευσης στον 21ο αιώνα. Επαναπροσδιορισμός του περιεχομένου της ιστορίας της εκπαίδευσης και της ιστορικής εκπαίδευσης με βάση το «φύλο». Προώθηση του σεβασμού στα έμφυλα ανθρώπινα δικαιώματα, τη διαφορετικότητα, τις δημοκρατικές αξίες στις τυπικές, μη τυπικές και άτυπες διδακτικο-μαθησιακές δομές.
- Οι νέες διεθνείς συνθήκες στην ιστορία της εκπαίδευσης και της ιστορικής εκπαίδευσης στο πεδίο του έμφυλου πολυπολιτισμικού σχολείου.
- Μεθοδολογικά ζητήματα της εκπαιδευτικής ιστοριογραφίας και της ιστορικής εκπαίδευσης μέσα από την οπτική του φύλου (μεθοδολογία, ιστορική έρευνα και διδασκαλία). Η χρήση των πηγών και των νέων τεχνολογιών, διδακτικά εγχειρίδια ιστορίας.
- Η ιστορία της εκπαίδευσης και της ιστορικής εκπαίδευσης σε διάφορες χώρες στο πλαίσιο της διαπολιτισμικότητας.
- Τα ταμπού στη σχολική ιστορία και οι ιδεολογικές χρήσεις της.
- Προφορική και μικροϊστορική προσέγγιση της τοπικής εκπαιδευτικής ιστορίας.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

1. Αγγελάκος, Κ., Κόκκινος, Γ. (επιμ.) (2004). *Η διαθεματικότητα στο σύγχρονο σχολείο και η διδασκαλία της Ιστορίας με τη χρήση πηγών*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
2. Ανδρέου, Α. (επ.) (2008). *Η διδακτική της ιστορίας στην Ελλάδα και η έρευνα στα σχολικά εγχειρίδια*, Αθήνα: Μεταίχμιο
3. Δαλακούρα, Κ., Χατζηστεφανίδου, Σ., Χουρδάκης, Α. (επιμ.) (2015). *Ιστοριογραφία της ελληνικής εκπαίδευσης. Επανεκτιμήσεις και προοπτικές*, Ρέθυμνο: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης.
4. Ζιώγου-Καραστεργίου, Σιδ. (επιμ.) (2010). *Γυναίκες στην ιστορία των Βαλκανίων: ιστορίες ζωής γυναικών εκπαιδευτικών*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
5. Κιμουρζής, Π., Κόκκινος, Γ., Ηλιάδου-Τάχου, Σ., Μπέτσας, Γ. (2022). *Η εκπαίδευση του Νέου Ελληνισμού (18^{ος}-20^ς αι.) και η ιστορική εκπαίδευση* (Κείμενα αφιερωμένα στον Δ. Αντωνίου), Αθήνα: ΕΛ.Ε.Ι.Ε. - Γρηγόρης.

6. Κόκκινος, Γ., Γατσωτής, Π. (επιμ.) (2020). *Για μια σφαιρική και πολυδιάστατη ιστορική εκπαίδευση*, Αθήνα: Πεδίο.
7. Μπουζάκης, Σ. (2003). *Νεοελληνική εκπαίδευση (1821-1998)*, Αθήνα: Gutenberg.
8. Τσιβάς, Α. (2011). Παιδαγωγικές στρατηγικές αξιοποίησης των ΤΠΕ στο χώρο της ιστορικής εκπαίδευσης. Θεωρητικές παραδοχές και ερευνητικές προσεγγίσεις, στο: *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 4 (1-3), 151-164.
9. Χουρδάκης, Α. (2012). *Ιστορική εκπαίδευση στην ελληνική διασπορά*, Αθήνα: Ίων.

Άξονας III

Θεματική Περιοχή: «Αναλυτικά Προγράμματα»

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα (Α.Π.) ως πεδίο μελέτης. Ιδεολογικό-πολιτικές διαστάσεις της σχολικής γνώσης, πρακτικές οργάνωσης και ανάπτυξής της. Η ασύμπτωτη σχέση ανάμεσα στα διάφορα επίπεδα της εκπαιδευτικής λειτουργίας, οι επιπτώσεις της στις επάλληλες εκπαιδευτικές λειτουργίες, καθώς και οι τρόποι αντιμετώπισης του φαινομένου. Νέες τάσεις και τα μοντέλα του Α.Π. υπό το πρίσμα της αποδόμησης του εκπαιδευτικού τύπου, με απώτερο στόχο την «αλλαγή παραδείγματος» στις πολιτικές της γνώσης: σχέση επιδιωκόμενου, εφαρμοσμένου και κατακτηθέντος Α.Π., δεξιότητες, ικανότητες, αξίες, περιεχόμενο, προσαρμογή και εξατομίκευση του Α.Π. στα χαρακτηριστικά των μαθητών/τριών του 21^{ου} αιώνα.

Σύγχρονη προβληματική αναφορικά με τα σχολικά εγχειρίδια. Σχέση μάθησης, διδασκαλίας και σχολικών εγχειριδίων στο μικροεπίπεδο της τάξης. Η έρευνα των σχολικών εγχειριδίων. Σχολικά εγχειρίδια και καινοτόμες εκπαιδευτικές δράσεις.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

1. Βρεττός, Ι.Ε, & Καψάλης, Α.Γ. (2014). *Αναλυτικά προγράμματα: Θεωρία, έρευνα και πράξη*. Αθήνα: Κ. Μπαμπάλης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ.
2. Τσάφος, Β. (2014). *Αναλυτικό πρόγραμμα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικοί προσανατολισμοί*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
3. Φλουρής, Γ. (2005). *Αναλυτικά προγράμματα για μια νέα εποχή στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
4. Χατζηγεωργίου, Γ. (2011). *Γνώθι το curriculum*. Αθήνα: Κ. Μπαμπάλης Μονοπρόσωπη ΕΠΕ.

Τα θέματα των εξετάσεων θα προέρχονται και από τους τρεις άξονες με δυνατότητα επιλογής.